Beszélgetés Miroslav Pollák szlovák romaügyi kormánybiztossal a roma integrációs stratégiáról: - *A hét elején egy jelentést tett közzé a szlovákiai romák helyzetéről szólt – pénzügyi-gazdasági megközelítésben. Minek kapcsán készült ez az elemzés?*
- Nos, mi ezt a jelentést a 2020-ig szóló Roma integrációs Stratégiával kapcsolatban hoztuk nyilvánosságra. A stratégiában lefektetett nagyon is ambiciózus terveket nem lehet a közvélemény és a szakemberek előtt csak azzal alátámasztani, hogy az emberszeretetre és az együttérzésre hivatkozunk de rá kell mutatnunk ennek a kérdésnek a pénzügyi-gazdasági vonatkozásaira is. Ez volt tehát az ok az elemzésre.Pontosan arra szerettünk volna rámutatni, hogy a kérdés anyagi oldalát tekintve is megéri a kisebbség, ebben az esetben a roma kisebbség integrációja az állam, a többség – és végső soron minden egyes állampolgár számára. Ez volt a fő indokunk, most pedig igyekszünk elmondani az érveinket és minél több embert meggyőzni erről….

- *Győzzön meg bennünket is! Ebben az elemzésben említette a GDP 7%-át….*

- Ez becslés, hiszen nagyon nehéz megmondani, hogy mi az – idézőjelekben - romákra fordított pénz, mettől-meddig az…. Így ez egy becslés, ami 7-től 11%-ig terjed, ami nagyon nagy összeg….

- *Ez tehát azt jelenti, hogy ekkora veszteséggel kel fizetnünk a roma kérdés meg-nem oldása miatt?*

- Igen, pontosan így van. Ez a szám jelenti azt az összeget, melyet elveszít az állam azzal, hogy a roma kisebbség, a roma állampolgárok nincsenek jelen a munkaerőpiacon, hogy kívül vannak az államban zajló gazdasági tevékenységből.

- *Olvastam a sajtóközlemény után megjelent kommenteket. Ezek egyik legtöbbször hangoztatott érve az volt, hogy már eddig is hatalmas összegek fordítódtak a romák integrációjára, az eredményt mégsem látni…*

- Tudja ez úgy van, hogy nem egyértelmű, mekkora az eddig a romák integrációjára fordított összeg, hiszen a különböző minisztériumok különböző becslései teljesen eltérnek attól a

becsléstől, amivel mi rendelkezünk. Ebben a tervezési időszakban nem voltak megadva azok a feltételek és mutatók, hogy mi számít a marginalizált roma csoportok integrációjára fordított forrásnak. Ezek a feltételek nagyon lazák voltak és így minden pályázó igyekezett javítani a saját esélyeit a támogatásra azzal, hogy az integrációs kérdésre „IGEN" választ adott. Szerintünk ennek köszönhetően olyan projektumok is, melyek nem erről szóltak, így kaphattak támogatást. Ez tehát egy ingoványos terület, nem egyértelmű, hogy mettől meddig terjednek ezek a támogatások.
Szerintünk éppen ez a Szlovákiában egyik legelterjedtebb mítosz, hogy a romák integrációjára hatalmas források lettek fordítva. Szerintünk ez egyszerűen nem igaz. Ezek a pénzek sok mindenre lettek fordítva, illetve nem jutottak el a célhoz, illetve – némely esetekben tényleg visszaéltek velük…

- Kormánymegbízott Úr! Csütörtökön magyar kollégájával, Balogh Zoltán államtitkárral tárgyal a roma-kérdésről. Ezeken a tárgyalásokon is áttekintették az európai uniós alapok kevéssé hatékony felhasználásának kérdését is…

- Igen, ez összefügg azzal, amiről eddig beszéltem, mivel például ha felújítódik valamilyen alapiskola, azzal még nem biztos, hogy a roma-integráció is megvalósul, mert lehet hogy csak 4 roma gyerek jár oda és további 200 nem roma – de valaki már úgy minősíti a projektet, hogy az az integrációt is támogatja – pedig ebben az esetben nem erről van szó…
Az unió strukturális alapjainak nem effektív felhasználásáról sokat értekeztek már…. Ezek tényleg túlbürokratizálódtak, nagy körülöttük az adminisztráció és továbbra is nehéz őket leegyszerűsíteni…. Sok esetben már Brüsszelben bonyolultul állítják fel a játékszabályokat, majd nálunk tovább komplikálják azokat, tehát a nem effektív eljárás teljesen egyértelmű…. Ezt állapította meg magyar partnerem is, Balog Zoltán….
Ez érvényes az összes tagállamra, ez nem Szlovákia vagy Magyarország specifikus, sőt – vannak tagállamok, amelyeknél még rosszabb a helyzet….

- Mit lehet még elmondani ezekről a tárgyalásokról? Találtak valamilyen biztató megoldási lehetőséget egyik vagy másik oldalon?

- Megállapítottuk, hogy a problémák sok szempontból hasonlóak, azonosak – ami nem egy új keletű megállapítás. És minthogy szomszédos államokról van szó, nem lehet azt elképzelni, hogy az egyik állam megoldja a romák integrációjának a kérdését a másik pedig nem. Ez egy olyan súlyos közös kihívás, hogy vagy mind előrelépünk, vagy senki. Ezt vette tudomásul az Unió, ezért a közös stratégia és ezért kell közösen megoldani azokat a kérdéseket, melyeket közösek.
Ezek egyike az a közös program is, melyben egyértelműsítenénk a terminológiákat, hogy mi

számít a roma-integrációra költött pénznek. Természetesen lesznek utána is különbségek, de azt már tudni fogjuk, ki mit ért az egyes fogalmak alatt – mert a jelen pillanatban hatalmas a káosz ezen a területen és ezzel politikailag sokan visszaélnek.

- Az elhangzottakon kívül – lesznek valamilyen közös, szlovák–magyar felhívások, pályázatok is?

- Tudja erre most nem szeretnék kapásból válaszolni, mivel Szlovákia választások előtt áll és az új integrációs stratégiát is szeretnénk új programok kidolgozására felhasználni. A stratégia erős támaszt, kiindulópontot jelenthet az új 2014-től 2020-ig szóló tervezési időszak játékszabályai kidolgozásánál. Remélem, hogy mindez így lesz de most nem akarok elébe menni a választásoknak, arról beszélni, hogy mi lesz majd ha, mert az nagyon hipotetikus lenne….

- Kormánymegbízott Úr – említette a választásokat…. Ha a mindennapi ember oldaláról szemléljük a választási anyagokat, úgy azt tapasztaljuk, hogy nem csak a nacionalista pártoknál, de a klasszikus jobb – és baloldali pártoknál is megjelentek olyan választási anyagok, melyekkel kapcsolatban felmerül azok rasszista mivoltja… . Hogy látja a választások előtti párt-harcokat a roma közösség integrációja szempontjából?

- Meg kell állapítsam, hogy a szlovák társadalom nagyon konzervatív és nagyon érzékeny a másságra…. És az pedig teljesen mindegy, hogy ez alatt nemzetiséget, kultúrát vagy vallási másságot értünk…. Ez pedig rendszerint megjelenik a választások előtt, amikor is küzdenek a választókért és a szavazatokért. A pártok próbálnak megfelelni a többségi nézeteknek – és sokszor feleslegesen egymásra licitálnak.

Az eredmény sokszor az, hogy a rasszizmus jelenik meg ilyen vagy olyan többé vagy kevésbé rejtett formában. De…. De nem szeretnék hosszasan értekezni erről, mivel egy dolog a választások előtti időszak és egy másik a választások utáni, amikor is a politikai pártoknak valami használhatóval, reálissal kell megtölteniük a programjaikat. Ez az átalakulás a választások előtti és utáni időszakban mindig is meg volt és meg lesz, ezért nem szeretnék gyors következtetéseket levonni és pánikot kelteni. Ez szerintem elmúlik, és a mi hivatalunk is elküldte az új roma integrációs stratégiát az összes pártnak és az összes képviselőnek – úgy gondolom, hogy a pártok tisztában vannak a helyzettel és az egyéni párbeszédekben, amiket folytatunk, más hangnemben zajlanak le, tárgyszerűek. Ezért ennek e jelenségnek az értékelésénél óvatosabb lennék….

- Pollák úr, utolsó kérdésként – Szlovákiában létezik egy kisebbség a kisebbségen belül…. Ők a magyar ajkú romák. Hogy látja az ő társadalomban elfoglalt pozíciójuka t?

- Úgy, ahogy a többi kisebbségét, a többi állampolgárét is. Természetesen Szlovákia egy polgári alapokon nyugvó állam, Szlovákia történeti szempontból sem egy bezárt, izolált állam Európa közepén, tehát számolnia kell a kisebbségekkel és barátilag kell fellépnie velük szemben.

Tudom azt is, hogy több polgármester Dél-Szlovákiában roma származású – ők is ebbe a csoportba tartoznak. A mi feladatunk pedig az, hogy együttműködjünk velük, segítsünk nekik, tanácsokat adjunk. Igyekszünk együttműködni a romákkal – az a mi szempontunkból mindegy, hogy északról vagy délről beszélünk, hogy romául, szlovákul vagy magyarul vagy máshogyan beszélnek-e az illetők…. Vannak olyan romák, akik nem beszélnek romául. Mindegy, ebben nem teszünk, nem is akarunk különbséget tenni. A mi szempontunkból ők romák – és az is mindegy, hogy pályázati felhívásokról, a falvak fejlesztéséről szóló tanácsadásról, katasztrófahelyzetek elhárításáról vagy kulturális kérdésekről van szó – számunkra ez teljesem mindegy.

(Forrás: parameter.sk)